

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 43Cob/59/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6713217471
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 04. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Drahomíra Dibdiaková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6713217471.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací v obchodnoprávnej veci navrhovateľa CD Consulting, s.r.o., K červenému dvoru 3269/25a, 130 00 Praha 3, Česká republika, IČO: 26 429 705, zast. Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Grösslingova 4, 811 09 Bratislava, IČO: 36 864 421 proti odporcovi Q. S., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Z. O. XX, XXX XX O., štátny občan SR o zaplatenie zmenkovej sumy 152,- Eur s príslušenstvom, o oznámení Združenia spotrebiteľov Slovenska, o.z. so sídlom Janka Kráľa 7, 974 01 Banská Bystrica, že vstupuje do konania ako vedľajší účastník na strane odporcu a odvolaní navrhovateľa proti rozhodnutiu Okresného súdu Zvolen č.k. 10C 204/2013-52 zo dňa 29. septembra 2014 jednohlasne takto

rozhodol:

Doručením písomného oznámenia Združenia spotrebiteľov Slovenska, o.z. so sídlom Janka Kráľa 7, 974 01 Banská Bystrica, že vstupuje do odvolacieho konania ako vedľajší účastník na strane odporcu, nenastali účinky vzniku jeho vedľajšieho účastníctva.

Rozhodnutie Okresného súdu Zvolen č.k. č.k. 10C 204/2013-52 zo dňa 29. septembra 2014 z r u š u j e a v e c v r a c i a okresnému súdu na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozhodnutím zamietol okresný súd návrh navrhovateľa, ktorým si ako zahraničná právnická osoba uplatnil proti odporcovi právo na zaplatenie zmenkovej sumy vo výške 152,- Eur, zmenkového úroku vo výške 0,25% denne z tejto čiastky od 22.06.2009 do zaplatenia, 6% úroku z omeškania ročne zo zmenkovej sumy od 27.10.2009 do zaplatenia a zmenkovej odmeny vo výške 1/3 % zmenkovej sumy vo výške 0,51 Eur.

Z rozhodnutia okresného súdu vyplýva, že navrhovateľ ako indosatár nadobudol všetky práva zo zmenky, ktorú odporca vystavil. Indosovaná zmenka je vlastnou zmenkou opatrenou doložkou „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“, pričom do jej textu bol zahrnutý záväzok odporcu zaplatiť na túto zmenku pri predložení na rad zmenkového veriteľa zmenkovú sumu spolu s 0,25% denným úrokom. Za miesto splatenia bolo určené sídlo prvotného zmenkového veriteľa. Vystaviteľ nezaplatil na zmenku žiadnu sumu a keďže bola zmenková listina opatrená doložkou „bez protestu“ navrhovateľ ako indosant nenechal uvedené skutočnosti zistiť verejnou listinou. Zmenku predložil na zaplatenie a keďže od odporcu ne získal žiadnu úhradu, podal na súd návrh na uplatnenie pohľadávky na vzorovom tlačive „A“ podľa čl. 4 ods.1 Nariadenia 861/2007/ES, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporov (ďalej Nariadenie). K návrhu priložil originál zmenky, výpis z obchodného registra pre navrhovateľa a plnú moc pre právneho zástupcu s tým, že na pojednávaní netrval.

Okresný súd mal za to, že príslušnosť na prejednanie veci je daná podľa čl. 4 bod 1 Nariadenia. S odvolaním sa na čl. 19 Nariadenia č. 861/2007/ES sa európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou

sporu riadi procesným právom členského štátu, v ktorom sa konanie vedie, t.j. v prejednávanej veci zák. č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v platnom znení.

Okresný súd doručoval odporcovi návrh na uplatnenie pohľadávky spolu s vyplneným „C“ tlačivom. Odporca nezaslal do 30 dní k návrhu navrhovateľa žiadnu odpoveď a nenavrhol ani, aby súd nariadil vo veci pojednávanie. Okresný súd napriek tomu nariadil vo veci v súlade s čl. 5 bod 1 v spojení s čl. 7 bod 1 písm.c/ Nariadenia pojednávanie. Na opakované pojednávanie nariadené súdom sa účastníci nedostavili. Na základe skutočností, ktoré sú známe súdu z doterajšej rozhodovacej činnosti (§ 121 O.s.p.), ako aj z priloženého exekučného spisu zistil, že pôvodný majiteľ zmenky - Pohotovosť s.r.o. Bratislava, ktorá vykonáva na území Slovenskej republiky prostredníctvom poskytovania úverov podnikateľskú činnosť nebol úspešný pri uplatnení svojich nárokov v exekučných konaniach. Zistil tiež, že zmluva uzavretá medzi spoločnosťou Pohotovosť s.r.o. a odporcom bola typická formulárová zmluva, ktorá odkazuje na Všeobecné podmienky poskytnutia úveru a v nich obsiahnutú dohodu v čl. 17 o vyplnení zmenky tak, že na zabezpečenie peňažného záväzku dlžníka ako vystaviteľa zmenky vystavil vystaviteľ zmenku, v ktorej nebola vyplnená zmenková suma a ani dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy. V exekučnom spise je pripojená tá istá zmenka, od ktorej odvodzuje navrhovateľ nárok aj v tomto súdnom konaní a ktorú k návrhu v originály pripojil. Spoločnosť Pohotovosť s.r.o. nebola v exekučnom konaní úspešná, pretože okresný súd žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol pre nedostatok právomoci rozhodcovského súdu vo veci konať z dôvodu absolútne neplatnej rozhodcovskej doložky, ktorá obsahovala neprijateľnú podmienku podľa § 53 ods.4 písm. r/ Občianskeho zákonníka v tom, že vyžadovala od dlžníka ako spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

Navrhovateľ žiadal vo vyjadrení rozhodnúť o nároku zo zmenky, ktorá je perfektná, a nie ho posudzovať podľa spotrebiteľského práva. Žiadne dokazovanie na ním uplatnený nárok zo zmenky nenavrhol vykonať.

Odporca na prvom pojednávaní uviedol, že si od POHOTOVOSTI bral úver vo výške 4.500,-Sk na televízor v hotovosti, nejaké listiny podpísal, ale sa nepamätá, že by podpisoval zmenku.

Okresný súd posúdil zmenku vyhotovenú za účelom splatenia spotrebiteľského úveru ako zabezpečovaciu zmenku. Podľa zák.č. 285/2001 Z.z. šlo o spotrebiteľský úver, a teda o zmluvu o spotrebiteľskom úvere, pričom § 4 ods.6 cit. zák. obsahoval zákaz plniť dlh zmenkou. Veriteľ smel prijať od dlžníka zmenku na zabezpečenie svojho nároku zo spotrebiteľského úveru, len ak šlo o zabezpečovaciu zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia bola maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva vo výške max. 30% istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Príslušenstvo sa zo zákona rozumelo vrátane zmluvných pokút a iných nárokov veriteľa zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, pričom zmenka mohla byť vyplnená len na zákonom stanovenú maximálnu zmenkovú sumu. Suma vyplnená do zmenky maximálnu zmenkovú sumu upravenú v § 4 ods.6 zák.č. 258/2001 Z.z. presahovala, v dôsledku čoho bola zmenka vyplnená v rozpore so zákonom a tak je absolútne neplatným právnym úkonom. Z tohto dôvodu už súd dokazovanie na odporcom vznesené námietky o neplatnosti zmenky nevykonával.

S rozhodnutím okresného súdu sa neuspokojil navrhovateľ a podal proti nemu odvolanie s odôvodnením, že konaním súdu, ako aj napadnutým rozhodnutím došlo k porušeniu práva Európskej únie, a to čl. 4, 5 a 7 Nariadenia EP a Rady (ES č. 861/2007) z 11.07.2007 (ďalej len Nariadenie), ktoré má všeobecnú pôsobnosť a je záväzné vo všetkých svojich častiach a je aj priamo aplikovateľné v Slovenskej republike. Podľa názoru navrhovateľa súd nemohol nariadiť podľa čl. 5 ods.1 Nariadenia pojednávanie, pretože neboli splnené podmienky uvedené v cit. Nariadení. Pojednávanie možno nariadiť podľa Nariadenia len vo veciach rozporných tvrdení účastníkov konania, kedy nebude možné potvrdiť alebo vyvrátiť tvrdenia účastníkov len na základe predložených listinných alebo iných dôkazov. Pojednávanie nie je možné podľa jeho názoru uskutočniť za účelom zisťovania doplňujúcich informácií od účastníkov konania, ich skutkových tvrdení a ani za účelom doplnenia dôkazov, pretože na tento účel slúži súdu procesný prostriedok upravený v čl. 7 ods.1 písm.a/ Nariadenia. Pojednávanie nie je možné podľa jeho názoru nariadiť podľa Nariadenia ani vtedy, ak súd hodlá vykonávať iné právne posúdenia alebo ak súd neschvaľuje materiálne vyjadrenie práva EÚ prejavujúce sa v zostavení prílohy č. III Nariadenia (tlačivo „C“) na žalobnú odpoveď.

Podľa jeho názoru v podmienkach Slovenskej republiky rozhoduje súd o nariadení pojednávania formou uznesenia, pričom okresný súd žiadne rozhodnutie o nariadení pojednávania nevydal a nedoručil ho stranám v súlade s § 45 a nasl. O.s.p., preto sa takéto pojednávanie nemohlo uskutočniť a ak sa uskutočnilo, jeho výsledky nemohli byť použité pre meritórne rozhodnutie súdu. Právne účinky môžu zakladať len také procesné úkony súdu, ktoré súd vykonal na základe právoplatných rozhodnutí. Konanie je tak postihnuté vadou, pretože došlo k porušeniu ust. § 167 a nasl. O.s.p., čo v konaní vyvolalo zásadné právne následky - vykonanie ústneho pojednávania a ovplyvnilo meritórne rozhodnutie súdu v tom smere, že následkom bolo nesprávne rozhodnutie vo veci, keď súd porušil poučovaciu povinnosť súdu prekročením ust. § 5 ods.1 O.s.p., ako aj ustanovenia o vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov a prihliadol na skutočnosti a dôkazy, na ktoré nebolo možné prihliadnúť, pretože nemali byť v sporovom konaní vedenom podľa Nariadenia vykonané bez návrhu.

Uviedol tiež, že odporca nedoručil súdu žiadnu žalobnú odpoveď v súlade s čl. 5 ods.3 alebo 6 Nariadenia, preto mal súd postupovať podľa čl. 7 ods.3 Nariadenia a vydať rozsudok o pohľadávke bez pojednávania. Poukázal tiež na tú skutočnosť, že okresný súd vykonal dokazovanie okrem iného oboznámením sa s úverovou zmluvou, exekučným spisom a ďalšími listinnými dôkazmi, ktoré dokazovanie navrhovateľ nenavrhol. Navrhovateľ predložil súdu ako dôkaz o svojich nárokoch len platnú zmenku, ktorá spĺňa všetky formálne a materiálne náležitosti predpokladané zák.č. 191/1950 Sb. Zákon zmenkový a šekový, čím dostatočne preukázal právo na úhradu zmenkovej sumy a jej príslušenstva. Voči forme a obsahu zmenky zo strany odporcu neboli vznesené žiadne námietky, preto neexistovala žiadna okolnosť, ktorá by odôvodňovala vykonanie ďalších dôkazov nevyhnutných pre rozhodnutie vo veci. Z prednesov účastníkov konania počas písomnej fázy konania, a to aj na základe koncentračnej zásady podľa čl. 5 Nariadenia a dokazovania vykonaného na základe návrhov sporových strán nevyplývala potreba vykonať ďalšie nenavrnuté dôkazy. Odporca mohol na základe čl. 5 ods.3 a 6 Nariadenia vzniesť námietky voči zmenke, ak však tak neurobil, musia byť akékoľvek iné námietky odmietnuté, a to práve z dôvodu uplatnenia koncentračnej zásady konštruovanej Nariadením. Súd samotný nie je legitimizovaný na to, aby postupom podľa § 120 ods.1 O.s.p. vznášal námietky voči zmenke za odporcu. Ak tak urobil, ide o porušenie princípu kontradiktórnosti súdneho konania a rovnosti účastníkov konania ako súčasť práva na spravodlivé súdne konanie. Súd tak z vlastnej iniciatívy, bez návrhu odporcu a bez legitímneho podnetu na farchu navrhovateľa vykonal dokazovanie, ktoré údajne preukázalo charakter odporcu ako spotrebiteľa, pričom odporca sa tejto obrany žiadnym spôsobom nedovoľával a uplatnenú pohľadávku nerozporoval, naopak svojím konaním ju prakticky uznal.

Okresný súd v rozpore so zákonom považoval údajne nesporné skutočnosti, ktoré neboli tvrdením ani jedného z účastníkov konania a ktoré vyabstrahoval z dokazovania, ktoré si sám navrhol za jednoznačné a za nesporné, pričom navrhovateľ a ani odporca sa k týmto skutočnostiam nikdy nevyjadrili. Neexistuje preto spôsob, akým by súd mohol dospieť k nespornosti týchto skutočností. Ak súd na základe takýchto údajne nesporných skutočnosti založil svoje meritórne rozhodnutie, je toto postihnuté vadou, ktorá má za následok jeho nesprávnosť.

Navyše okresný súd dospel k rozhodnutiu na základe aplikácie nesprávnych právnych predpisov, ako aj na základe nesprávnej interpretácie príslušných právnych predpisov a práva EÚ, keď zmenku, ktorá je samostatným abstraktným záväzkom reakcesorickej povahy a ktorú nie je možné spájať či podmieňovať inými okolnosťami, ak nie sú na zmenke uvedené sa vôbec prvostupňový súd nezaoberal a odignoroval ust. § 17 Zákona zmenkového a šekového. Zdôraznil, že predmetom konania je výlučne zmenka, nie iný záväzkový právny vzťah, pričom súd posudzoval prejednanú vec, ako by išlo o bežný zmluvný záväzok, čo je neprípustné. Pripustil, že ak aj je za určitých okolností možné uplatňovať tzv. kauzálne námietky voči navrhovateľovi, musí byť však táto námietka vznesená zo strany odporcu, na ktorom je dôkazné bremeno na preukázanie svojich tvrdení. Nie je však možné, aby takúto iniciatívu proti vôli odporcu prevzal na seba súd a suploval jeho aktivitu.

Ak teda okresný súd vyhodnotil zmenku ako neplatný právny úkon, nie je tento jeho názor správny, pretože vychádzal len z kauzálnych námietok, ktoré nikto v konaní nevzniesol a ktoré ani žiaden z účastníkov nepreukazoval. Kauzálne námietky sú po indosovaní v zásade neprípustné a zmluvný vzťah, ktorý vznikol medzi odporcom a remitentom (spoločnosťou Pohotovosť) je po indosovaní irelevantný. Navrhovateľovi ani nie je známy obsah údajného zmluvného záväzku. V tejto súvislosti poukázal navrhovateľ na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR zo dňa 22.08.2002 sp.zn. 25Cdo 1839/2000, ako aj na uznesenie Vrchného súdu v Prahe sp.zn. 5 CMO 14/97, a to z dôvodu, že Najvyšší súd ČR pri

rozhodovaní vychádzal z rovnakej právnej úpravy, aká je aplikovateľná aj v tomto konaní, preto je možné tento judikát na prejednávajúcu vec použiť. Z dôvodu, že zmenka uplatnená v tomto konaní má všetky zákonom predpísané náležitosti a je zmenkou platnou, navrhol rozhodnutie okresného súdu zmeniť a návrhu navrhovateľa v celom rozsahu vyhovieť a priznať mu právo na náhradu trov odvolacieho konania vo výške, ktorú si v odvolaní uplatnil.

Odporca sa k odvolaniu nevyjadril.

Po rozhodnutí súdu a po podaní odvolania navrhovateľom oznámil podaním doručeným okresnému súdu dňa 27.11.2014 vedľajší účastník, Združenie spotrebiteľov Slovenska, o.z. so sídlom Janka Kráľa 7, 974 01 Banská Bystrica (ďalej Združenie) vstup do konania na strane odporcu.

Podľa § 93 ods. 2 zák. č. 99/1963 Zb. O.s.p. v znení účinnom ku dňu oznámenia o vstupe vedľajšieho účastníka ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu.

Podľa § 93 ods. 3 O.s.p. do konania vstúpi buď z vlastného podnetu alebo na výzvu niektorého z účastníkov urobenú prostredníctvom súdu. O prípustnosti vedľajšieho účastníctva súd rozhodne len na návrh.

Právo vedľajšieho účastníka vstúpiť do konania na základe § 93 ods. 2 O.s.p. vzniká ex lege, pokiaľ sú splnené kumulatívne obe zákonné podmienky, ktorými sú právny záujem vstupujúceho vedľajšieho účastníka na výsledku sporu, t.j. na víťazstve toho účastníka, ku ktorému pristúpil a predmet sporu. Ak je vstupujúcim subjektom právnická osoba založená za účelom ochrany spotrebiteľa a zároveň je konanie sporom o ochranu práv spotrebiteľa, vstupujúci subjekt nadobúda postavenie vedľajšieho účastníka už doručením oznámenia o svojom vstupe do konania súdu bez toho, že by musel právny záujem na jeho vstupe preukazovať a že by na jeho vstup bolo potrebné rozhodnutie súdu. V takýchto prípadoch rozhoduje súd o prípadnom nepripustení vedľajšieho účastníka do konania iba na návrh niektorého z účastníkov sporu, ak vznesie námietku proti jeho účasti v konaní.

V tých prípadoch, kedy nie je niektorá z kumulatívnych zákonných podmienok na vstup vedľajšieho účastníka - právnickej osoby založenej za účelom ochrany spotrebiteľa splnená preto, že predmetom sporu nie je ochrana práv spotrebiteľa, nemôžu účinky predvídané Občianskym súdnym poriadkom v § 93 ods. 2 O.s.p. nastať. V takomto prípade vstupujúci subjekt postavenie vedľajšieho účastníka nenadobudne, a to bez ohľadu na to, že svoj úmysel vstúpiť do konania súdu oznámil.

V prejednávanej veci je uplatnený nárok zo zmenky, nie nárok zo spotrebiteľskej zmluvy, preto účastníci tohto sporu nevystupujú ako zmluvné strany kauzálneho vzťahu, a teda ako dlžník alebo veriteľ zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Navrhovateľ si uplatnil právo ako majiteľ zmenky, ktorú nadobudol indosamentom voči odporcovi ako vystaviteľovi vlastnej zmenky. Ani jeden z účastníkov tak nemá v zmenkovom spore postavenie spotrebiteľa, preto nie je možné aplikovať na konanie o vstupe vedľajšieho účastníka § 93 ods. 2 O.s.p. tak, ako to Združenie uviedlo v oznámení o svojom vstupe do konania.

Pri vyhodnotení charakteru prebiehajúceho sporu o zaplatenie zmenky s prísl. postupoval súd podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Obdo/V/31/2010 zo dňa 24.05.2012, dostupné na www.subcourt.gov.sk <<http://www.subcourt.gov.sk>>, podľa ktorého zmenkový vzťah má osobitný charakter, ktorého právny základ spočíva v skriptúrnom akte - zmenke, a nie v zmluve, pričom zo samotnej zmenky nie je možné určiť, aký charakter má právny vzťah pri vzniku záväzkového vzťahu.

Z uvedeného vyplýva, že odvolací súd nemôže posudzovať postavenie odporcu podľa jeho postavenia v základnom kauzálnom vzťahu, založeného zmluvou o spotrebiteľskom úvere. Pokiaľ by konanie prebiehalo ohľadom zmluvy o spotrebiteľskom úvere, nepochybne by odporca mal postavenie spotrebiteľa a v takom prípade by malo občianske združenie založené za účelom ochrany práv spotrebiteľa právo vstúpiť do konania na strane odporcu, ktorý by bol spotrebiteľom, avšak za predpokladu, že by k takémuto vstupe udelil odporca súhlas. V konaní o zaplatenie zmenkovej sumy má odporca zákonom zmenkovým a šekovým presne vymedzené postavenie vystaviteľa zmenky, a teda dlžníka zo zmenky. Odporca ako vystaviteľ zmenky môže preto v priebehu tohto konania vznášať len relevantné kauzálne námietky podľa čl. I § 17 Zákona zmenkového a šekového, a teda, že súčasný

majiteľ zmenky konal pri jej nadobudnutí na jeho škodu ako dlžníka. Charakter zmenkového záväzku je prísne abstraktný, oddelený od pôvodného zmluvného vzťahu a od toho sa potom odvíja aj posudzovanie charakteru účastníka v súdnom konaní, týkajúcom sa zaplatenia zmenkovej sumy, preto tvrdenia vedľajšieho účastníka nie sú ani v tejto časti dôvodné.

Keďže predmetom sporu je len nárok zo zmenky ako abstraktného cenného papieru, ktorý získal navrhovateľ ako indosatár bez toho, že by mal akúkoľvek povinnosť preukazovať záväzkový vzťah, ktorý zmenka pôvodne zabezpečovala, nemohlo Združenie doručením oznámenia súdu nadobudnúť postavenie vedľajšieho účastníka, a to aj preto, že v prejednávanej veci je už z jej povahy, keďže sa netýka spotrebiteľského vzťahu, vedľajšie účastníctvo vylúčené.

Vylúčené je aj z toho dôvodu, že ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu, a teda Združenie len za predpokladu, že sa jeho vstupom do konania dosiahne zmysel a účel vstupu, a teda „pomoc v spore“ niektorému z účastníkov, ktorý by však musel byť spotrebiteľom. Účinky vzniku vedľajšieho účastníctva nemôžu preto nastať v takom konaní, v ktorom sa tento účel naplniť nemôže.

Keďže vnútroštátna právna úprava obsiahnutá v § 93 O.s.p., na ktorú čl. 19 cit. Nariadenia odkazuje a na ktorý sa odvolávalo aj Združenie výslovne neupravuje, ako postupovať v prípade, keď doručením oznámenia tretej osoby súdu, že vstupuje do konania ako vedľajší účastník nenastanú účinky vzniku vedľajšieho účastníctva, rozhodol odvolací súd len deklaratórne tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia. (Podobne Uznesenie NS SR, sp. zn. 6 Cdo 211/2011 zo dňa 10. októbra 2012)

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací prejednal vec podľa § 212 ods.1 O.s.p. bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods.2 O.s.p., pričom dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa je dôvodné.

Zo spisového materiálu odvolací súd zistil, že navrhovateľ, ako zahraničná právnická osoba podal na predtlačenom formulári A podľa bodu 4.4.2. Nariadenia Európskeho parlamentu a rady ES č. 861/2007 z 11.07.2007 o európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej Nariadenie) na súd návrh na zaplatenie zmenky, ku ktorému priložil jej originál. Odporca nepodal podľa čl. 5 ods.2 a 3 cit. Nariadenia na tlačive „C“ k návrhu, ktorý mu súd doručil žiadne vyjadrenie. Navrhovateľ, ale ani odporca nežiadali nariadiť vo veci pojednávanie. Napriek tomu považoval okresný súd s prihliadnutím na možnosť iného právneho posúdenia veci za potrebné nariadiť ústne pojednávanie, na ktoré sa striedavo dostavili navrhovateľ a aj odporca. Na poslednom pojednávaní sa nezúčastnil žiaden z nich, preto súd rozhodoval bez ich prítomnosti. Navrhovateľ žiadal v jeho písomnom podaní rozhodnúť o nároku zo zmenky, ktorá je perfektná, a nie ho posudzovať podľa spotrebiteľského práva a žiadne dokazovanie na ním uplatnený nárok zo zmenky nenavrhol vykonať.

Odporca na prvom pojednávaní uviedol, že síce podpísal prevzatie sumy 4.500,-Sk, nepamätal si však, že by bol podpísal aj zmenku.

Zmenka bola vystavená vo Zvolene odporcom ako vystaviteľom, na ktorej je jeho podpis a v ktorej sa zaviazal zaplatiť za túto zmenku pri predložení na rad Pohotovosti s.r.o., IČO: 35 807 598, Pribinova 25, 811 09 Bratislava, zapísanú v obchodnom registri OS Bratislava I, odd. Sro, vl.č. 23636/B zmenkovú sumu so zmenkovým úrokom 0,25% denne, ktorú do nej doplní prvotný majiteľ. Splatnosť bola dohodnutá údajom „Bez protestu“ a údajom „Na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“.

Z dokazovania vykonaného okresným súdom vyplynulo, že zmenka mala v prejednávanej veci k zmluve o úvere, ktorá je vzťahom spotrebiteľským zabezpečovací charakter.

Okresný súd mal zo svojej rozhodovacej činnosti vedomosť o tom, že spoločnosť Pohotovosť s.r.o. má v predmete činnosti poskytovanie úverov pre fyzické osoby spotrebiteľov. Z exekučného konania, ktoré sa pred okresným súdom, ktorý prejednáva aj túto vec viedlo vyplýva, že okresný súd exekúciu zastavil. Okresný súd posúdil základný úverový vzťah ako spotrebiteľský, kedy je konajúci súd povinný ex offo skúmať existenciu aj iných neprijateľných podmienok, na základe ktorých nie je možné od odporcu ako spotrebiteľa požadovať plnenie vyplývajúce z prípadného neplatného právneho úkonu, ktorým je v prejednávanej veci zmenka. Práve z dôvodu posúdenia charakteru základného vzťahu vzniknutého

medzi odporcom a spoločnosťou Pohotovosť s.r.o. ako remitentom súd zistil, že zmenka, ktorá je inak podľa Zákona zmenkového a šekového platným právnym úkonom, je vyplnená v rozpore so Zákonom o spotrebiteľských úveroch č. 258/2001 Zb., keď spoločnosť Pohotovosť s.r.o. ako remitent vyplnila do zmenky vyššiu sumu, než jej dovoľovalo kogentné ustanovenie § 4 ods.6 Zákona o spotrebiteľských úveroch platného k dátumu podpísania úverovej zmluvy. Práve tento údaj o vyplnení zmenkovej sumy zakladá podľa názoru okresného súdu absolútnu neplatnosť právneho úkonu.

Podľa čl. 5 ods.1 Nariadenia Európskeho parlamentu a rady ES č. 861/2007 z 11.07.2007 o európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej Nariadenie) európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu je písomné. Súd alebo tribunál nariadi ústne pojednávanie, ak to považuje za potrebné alebo ak o to požiadajú niektorá zo strán. Súd alebo tribunál môže takúto žiadosť odmietnuť, ak sa domnieva, že vzhľadom na okolnosti prípadu ústne pojednávanie zjavne nie je potrebné pre spravodlivé vedenie konania. Dôvody odmietnutia sa uvedú písomne. Iba proti rozhodnutiu súdu alebo tribunálu o odmietnutí takejto žiadosti nemožno samostatne podať opravný prostriedok.

Podľa čl. 5 ods.2 Nariadenia po doručení správne vyplneného tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky súd alebo tribunál vyplní časť I vzorového tlačiva C na odpoveď, ako je uvedené v prílohe III. Kópia tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky a v prípade potreby podporných dokumentov spolu s vyplneným tlačivom na odpoveď sa doručí odporcovi v súlade s článkom 13. Tieto dokumenty sa odošlú do 14 dní od doručenia správne vyplneného tlačiva na uplatnenie pohľadávky.

Podľa čl. 5 ods.3 Nariadenia odporca odpovie do 30 dní po doručení tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky a tlačiva na odpoveď tak, že vyplní časť II vzorového tlačiva C na odpoveď, pričom v prípade potreby poskytne všetky príslušné podporné dokumenty, a zašle ho späť súdu alebo tribunálu, alebo akýmkoľvek iným vhodným spôsobom, pri ktorom nepoužije tlačivo na odpoveď.

Podľa čl. 5 ods.6 Nariadenia akákoľvek protipohľadávka, ktorá sa má podať na vzorovom tlačive A, a akékoľvek príslušné podporné dokumenty sa doručia navrhovateľovi v súlade s článkom 13. Tieto dokumenty sa odošlú do 14 dní od doručenia. Navrhovateľ je povinný odpovedať na akúkoľvek protipohľadávku do 30 dní odo dňa jej doručenia.

Podľa čl. 7 ods.1 Nariadenia do 30 dní od doručenia odpovede odporcu alebo navrhovateľa v lehotách ustanovených v článku 5 ods. 3 alebo 6 súd alebo tribunál vydá rozsudok alebo:

- a) v rámci stanovenej lehoty, ktorá nesmie presiahnuť 30 dní, si vyžiada od strán ďalšie podrobnosti týkajúce sa pohľadávky;
- b) vykoná dôkazy v súlade s článkom 9 alebo
- c) predvolá strany na pojednávanie, ktoré sa uskutoční do 30 dní od predvolania.

Podľa čl. 7 ods.3 Nariadenia, ak sa súdu alebo tribunálu nedoručí odpoveď dotknutej strany v lehote ustanovenej v článku 5 ods. 3 alebo 6, súd alebo tribunál vydá rozsudok o pohľadávke alebo protipohľadávke.

Podľa čl. 19 Nariadenia, pokiaľ toto nariadenie neustanovuje inak, európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu sa riadi procesným právom členského štátu, v ktorom sa konanie vedie.

Podľa čl. I, § 5 ods. 1 zák. č. 191/1950 Sb., Zákon zmenkový a šekový v znení neskorších predpisov vo zmenke zročnej na videnie alebo na určitý čas po videní môže vystaviteľ ustanoviť zúrokovanie zmenkovej sumy. V inej zmenke platí táto doložka za nenapísanú.

Podľa ods. 2 cit. ust. úrokovú mieru treba udať vo zmenke; ak chýba tento údaj, platí úroková doložka za nenapísanú.

Podľa ods. 3 cit. ust. úrok sa počíta od dátum vystavenia zmenky, pokiaľ nie je určený deň iný.

Podľa čl. I, § 10 cit. zák., ak nebola zmenka, ktorá bola pri vydaní neúplná, vyplnená tak, ako bolo dojednané, nemožno namietajú majiteľovi zmenky, že tieto dojednania neboli dodržané, okrem ak majiteľ nadobudol zmenku zlomyseľne alebo sa pri nadobúdaní zmenky previnil hrubou nebanlivosťou.

Podľa čl. I, § 11 ods.1 cit. zák. každú zmenku, i keď nebola vystavená na rad, možno previesť indosamentom (rubopisom).

Podľa čl. I, § 17 cit. zák., kto je žalovaný zo zmenky, nemôže robiť majiteľovi námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k vystaviteľovi alebo k predošlým majiteľom, okrem ak majiteľ pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu dlžníka.

Podľa čl. I, § 34 ods. 1 cit. zák. je zmenka na videnie zročná pri predložení. Musí byť predložená na platenie do jedného roku od dáta vystavenia. Vystaviteľ môže túto lehotu skrátiť alebo určiť lehotu dlhšiu. Indosanti môžu tieto lehoty skrátiť.

Podľa čl. I, § 48 ods.1 cit. zák. majiteľ môže postihom žiadať:

1. zmenkovú sumu, pokiaľ nebola zmenka prijatá alebo zaplatená, s úrokmi, ak boli dojednané;
2. šesťpercentné úroky odo dňa zročnosti;
3. trovy protestu a podaných správ, ako aj ostatné trovy;
4. odmenu vo výške jednej tretiny percenta zmenkovej sumy alebo v menšej dohodnutej výške.

Podľa § 495 OZ platnosti záväzku nebráni, ak nie je vyjadrený dôvod, na základe ktorého je dlžník povinný plniť. Veriteľ je však povinný preukázať dôvod záväzku, s výnimkou cenných papierov hromadne vydaných alebo iných cenných papierov, pre ktoré je zákonom ustanovené, že veriteľ túto povinnosť nemá.

Podľa § 4 ods.6 zák.č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení platnom ku dňu podpísania úverovej zmluvy, v súvislosti s poskytovaním úveru od spotrebiteľa alebo inej osoby sa zakazuje splniť dlh zmenkou alebo šekom. Veriteľ smie prijať od dlžníka zmenku alebo šek na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru, len ak ide o zabezpečovaciu zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia je maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva (vrátane zmluvných pokút a iných nárokov veriteľa zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere) vo výške maximálne 30% istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Zmenku prijatú, resp. vyplnenú veriteľom v rozpore s predchádzajúcou vetou veriteľ nesmie prijať a je povinný ju dlžníkovi kedykoľvek na požiadanie vydať. Ustanovenie tohto odseku platí aj v prípade zmeny majiteľa zmenky alebo postúpenia práv zo zmenky.

Podľa ods. 7 cit. ust. veriteľ zodpovedá za škodu vzniknutú spotrebiteľovi porušením odseku 6 veriteľom.

Podľa § 120 ods. 1 O.s.p., účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Súd rozhodne, ktoré z označených dôkazov vykoná. Súd môže výnimočne vykonať aj iné dôkazy, ako navrhujú účastníci, ak je ich vykonanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci.

Základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd zaručujú, že každý má právo na to, aby sa v jeho veci v konaní pred všeobecnými súdmi rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonala ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci (IV. ÚS 77/02, III.ÚS63/06).

Preskúmaním veci dospel odvolací súd k záveru, že rozhodnutie okresného súdu nie je správne. Odvolanie, ktoré podal navrhovateľ je tak v súlade s bodom 26 Preambuly, ako aj s čl. 19 Nariadenia a § 200ea ods. 1 a § 203 ods. 3 O.s.p. podané dôvodne.

Odvolací súd je toho názoru, že v konaní pred súdom prvého stupňa došlo k vadám v jeho postupe pri posudzovaní procesných otázok v priebehu konania, keď súd prvého stupňa nepostupoval podľa čl. 7 ods. 1 Nariadenia a ani podľa Občianskeho súdneho poriadku a v súlade s § 120 O.s.p. nepostupoval ani pri dokazovaní. Súd prvého stupňa neposkytol odvolateľovi poučenie o dôkaznej povinnosti pred pojednávaním, napriek tomu, že to bolo s prihliadnutím na stav a charakter konania potrebné. Aj keď

v odôvodnení rozhodnutia okresný súd uviedol, že sa pri posudzovaní nároku zo zmenky obmedzil len na posudzovanie zmenky, toto konštatovanie nekorešponduje s tou časťou odôvodnenia, v ktorej okresný súd ex offio prihládol na absolútnu neplatnosť zmenky práve z dôvodu jej použitia a vyplnenia v úverovej zmluve, ktorá má spotrebiteľskú povahu. Okresný súd posudzoval platnosť zmenky len s poukazom na § 4 ods. 6 zák. č. 258/2011 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, ktorý podmienky a vystavenie zmenky upravoval v čase uzavretia úverovej zmluvy špecifickým spôsobom v nadväznosti na úverový vzťah, ktorý zmenka zabezpečovala. Aj keď bolo použitie zmenky na zabezpečenie úveru poskytnutého odporcovi ako spotrebiteľovi regulované zák. č. 258/2011 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, odvolací súd sa nestotožnil s tým, že by táto skutočnosť oprávňovala súd skúmať podmienky vystavenia zmenky a jej prípustnosť podľa cit. ustanovenia, pretože pre takýto postup súdu neboli splnené zákonné podmienky. Rozhodnutie súdu je tak preto, že vec nesprávne právne posúdil, keď absolútnu neplatnosť zmenky vyvodil len z porušenia ustanovenia § 4 ods. 6 zák. č. 258/2011 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a keď v nadväznosti na to ho nesprávne vyložil, nesprávne.

V tejto súvislosti je nutné zdôrazniť, že nárok je uplatnený navrhovateľom podľa Nariadenia EP a Rady (ES) č. 861/2007 z 11.07.2007, ktorým sa zaviedlo európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu, pričom navrhovateľ je zahraničná právnická osoba, ktorá si uplatnila návrhom na tlačive A pohľadávku podľa čl. 4 ods.1 Nariadenia nárok zo zmenky, ktorú v origináli priložila k návrhu spolu s výpisom z obchodného registra pre navrhovateľa a plnomocenstvom pre právneho zástupcu. Podľa čl. 5 ods.1 Nariadenia je európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu v zásade písomné a súd vec prejedná ústne len vtedy, ak to považuje za potrebné alebo ak to navrhne niektorá zo strán. Odporca žiadnu odpoveď na tlačive C súdu nezaslal. Len z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že súd mienil vec posúdiť právne inak, a preto vykonal dokazovanie exekučným spisom, v ktorom sa nachádzala úverová zmluva, VOP a zmenka, ktorá úver zabezpečovala a zaplatenie ktorej je predmetom sporu. Okresný súd mal podľa názoru odvolacieho súdu postupovať podľa čl. 5 ods. 3 a čl. 7 Nariadenia a o nároku zo zmenky rozhodnúť, a to za predpokladu že je zmenka podľa § 75 Zákona zmenkového a šekového platnou zmenkou, bez pojednávania. Okresný súd môže na námietky odporcu ako dlžníka prihládnuť len ak sú námietkami podľa § 17 zákona zmenkového a šekového nedá, inak nie je vyššie uvedený postup súdu správny.

Odvolací súd je toho právneho názoru, že ak už súd prvého stupňa nariaďoval pojednávanie, mali mať obaja účastníci právo na spravodlivý súdny proces, na rovnosť pred zákonom, na navrhovanie dôkazov a na vyjadrenie sa k dokazovaniu, ktoré vykonal súd na preukázanie vzniku spotrebiteľského vzťahu vyplývajúceho z úverovej zmluvy a Všeobecných obchodných podmienok, ktoré tvoria jej nedeliteľnú súčasť, ktoré získal sám z exekučného spisu, a to o to skôr, že žiaden návrh na takéto dokazovanie zo strany navrhovateľa, ale ani odporcu nebol podaný.

Postup okresného súdu, a to nielen z dôvodu, že tento predvolal účastníkov na pojednávanie bez toho, že by to bol ktorýkoľvek z nich navrhol, že vykonal dokazovanie, ktoré nenavrhol ani jeden z účastníkov konania sám, ex offio a že skúmal platnosť zmenky len cez spotrebiteľský vzťah, ktorého právne posúdenie nie je predmetom tohto konania, nie je správny. Predmetom sporu je len nárok zo zmenky ako abstraktného cenného papieru, ktorý získal navrhovateľ ako indosatár bez toho, že by mal akúkoľvek povinnosť preukazovať záväzkový vzťah, ktorý zmenka pôvodne zabezpečovala. Takýto postup súdu je v rozpore nielen s Občianskym súdnym poriadkom, ale aj s Nariadením, a to najmä preto, že účastníci nenavrhli vykonať žiadne dokazovanie a toto vykonával súd bez návrhu a aj bez akýchkoľvek kauzálnych námietok zo strany odporcu, ktoré jediné by ho na postup, ktorý zvolil oprávňovali. Okresný súd tak rozhodoval v rozpore s § 17 Zákona zmenkového a šekového.

O takomto postupe súdu sa nemohol navrhovateľ, ale ani odporca dozvedieť, a to ani z predvolania na pojednávanie. Okresný súd bol oprávnený postupovať v prejednávanej veci najmä podľa čl. 4 ods.4 Nariadenia a pokiaľ zistil, že nárok uplatnený navrhovateľom patrí do pôsobnosti Nariadenia, že návrh bol podaný navrhovateľom v súlade s čl. 4 ods.1 Nariadenia a bol aj správne vyplnený v jazyku konajúceho súdu a že je zmenka platná, nebol daný dôvod na prejednanie veci na ústnom pojednávaní, ku ktorému súd pristúpi len v tom prípade, kedy nie je možné vec bez prejednania rozhodnúť alebo v prípade, keď o ústne pojednávanie požiada niektorý z účastníkov konania, čo sa v prejednávanej veci nestalo.

Z obsahu spisového materiálu tak vyplýva, že prvostupňový súd vykonal dokazovanie podľa § 120 ods.1 O.s.p., ktoré účastníci konania nenavrhli preto, že bolo nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci, s čím

odvolací súd nesúhlasí. Súdom vykonané dokazovanie nebolo vykonané na tvrdenia navrhovateľa, ktorý jasne, úplne a zrozumiteľne v návrhu na tlačive A uplatnil práva zo zmenky a ktorý uviedol, že nie je jej pôvodným majiteľom, ale je indosatárom a nebolo vykonané ani na tvrdenia odporcu, ktorý voči forme a obsahu zmenky nevzniesol žiadne námietky, avšak namietal, že podpis na zmenke nie je jeho. Pre takto uplatnený nárok stačí, ak je zmenka, ktorá je v origináli predložená navrhovateľom platná a obsahuje všetky náležitosti vlastnej zmenky upravené v § 75 Zákona zmenkového a šekového, s čím sa však okresný súd vôbec nevysporiadal a na tvrdenia odporcu nevykonával žiadne dokazovanie.

Nie je správny názor navrhovateľa, že súd mal v prejednávanej veci rozhodovať o nariadení pojednávania uznesením podľa čl. 5 ods.1 Nariadenia. Podľa tohto článku Nariadenia postupuje súd len vtedy, ak rozhoduje o tom, či nárok spadá do pôsobnosti Nariadenia alebo keď zamietne žiadosť ktoréhokoľvek z účastníkov o nariadenie ústneho pojednávania, o ktorý prípad sa v prejednávanej veci nejedná.

Odvolací súd nepovažuje právny názor okresného súdu o tom, že zmenková suma bola vyplnená do zmenky v rozpore s § 4 ods.6 zák.č. 258/2001 Z.z., v dôsledku čoho je absolútne neplatným právnym úkonom za správny. Nesúhlasí ani s tým jeho názorom, že na absolútnu neplatnosť právneho úkonu zmenky musel prihliadnuť ex offa preto, že ustanovenie § 4 ods.6 zák.č. 258/2001 Z.z. platí aj v prípade zmeny majiteľa zmenky alebo postúpenia práv zo zmenky.

Odvolaciemu súdu je z dokazovania vykonaného okresným súdom úverovou zmluvou, všeobecnými obchodnými podmienkami, exekučným spisom ako aj zmenkou zrejme, že medzi pôvodným majiteľom zmenky, spoločnosťou Pohotovosť s.r.o. a odporcom bola uzavretá úverová zmluva, na základe ktorej poskytol navrhovateľ odporcovi konkrétnu sumu, ktorej návratnosť zabezpečil vystavením blankozmenky ako vlastnej zmenky, v ktorej nebola vyplnená suma a ani splatnosť, pretože sa na takomto vyhotovení zmenky zmluvné strany dohodli. Dohoda o vyplňovacom práve je obsiahnutá v čl. 17 Všeobecných obchodných podmienok (VOP), na základe ktorej bola spoločnosť Pohotovosť s.r.o. ako pôvodný majiteľ - remitent oprávnená dopísať do zmenky takú výšku sumy, s ktorou odporca meškal ku dňu splatnosti zmenky.

Zmenka je cenným papierom vydaným v zákonom stanovenej forme, ktorým sa zmenkový dlžník zaväzuje majiteľovi zmenky zaplatiť v mieste a čase uvedenom v zmenke čiastku v nej určenú. Ide tak o záväzok, ktorý je priamy, bezpodmienečný, nesporný a abstraktný. Zákon dáva dlžníkom z takejto zmenky len možnosť podať námietku proti majiteľovi, avšak neupravuje, že by takáto listina nebola platnou zmenkou. S tým potom súvisí aj dôkazná povinnosť na strane dlžníkov, ktorí musia namietat' a preukázať, že šlo pôvodne o blankozmenku, ktorá mala byť vyplnená inak, a teda musia preukázať obsah vyplňovacieho práva, ako aj to, že blankozmenka bola vyplnená v rozpore s vyplňovacím vyhlásením, a teda aj s udeleným vyplňovacím právom, čo sa v prejednávanej veci nestalo.

Aj keď by bolo dojednanie zmluvných strán v čl. 17 VOP o tom, že zmenková suma bude pozostávať zo sumy všetkých peňažných nárokov veriteľa voči dlžníkovi, ktorému vzniknú ku dňu vyplnenia zmenky neplatné pre rozpor s ust. § 4 ods.6 zák.č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, nemalo by to na prejednávanú vec, predmetom ktorej je nárok zo zmenky podstatnejší vplyv, pretože takéto porušenie oprávňuje dlžníka len na to, aby si mohol voči poskytovateľovi úveru, ktorý nie je účastníkom tohto konania uplatniť náhradu škody tak, ako to vyplýva z ods. 7 § 4 zák.č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení platnom ku dňu uzavretia úverovej zmluvy. Nemá však za následok neplatnosť zmenky a ani dohody o vyplňovacom práve obsiahnutej v čl. 17 VOP.

Podľa § 11 Zákona zmenkového a šekového je každú zmenku možné previesť indosamentom a v prípade, že k takémuto prevodu dôjde, nadobudne nový majiteľ všetky práva zo zmenky. Nestáva sa však právnym nástupcom, ale novým nadobúdateľom všetkých práv zo zmenky, nie však z úverového vzťahu, ktorý zmenka pôvodne zabezpečovala. Práve z tohto dôvodu môže odporca ako priamy dlžník namietat' voči navrhovateľovi ako poslednému majiteľovi zmenky to, že bol pri nadobúdaní zmenky v zlej viere alebo že sa previnil aspoň hrubou nedbanlivosťou a že vedome konal na jeho škodu, čo ale neznamená námietku nedostatku práv k zmenke, ale len obranu dlžníka proti platnému zmenkovému záväzku. Skutočnosť, že majiteľ konal protiprávne môže mať tak za následok jeho povinnosť nahradiť škodu, ktorá by v dôsledku toho dlžníkovi zo zmenky vznikla.

Odvolačný súd nemá výhrady k právnomu posúdeniu zmenky vyhotovenej za účelom splatenia spotrebiteľského úveru ako zabezpečovacej zmenky súdom. Je však treba zdôrazniť, že sa jedná o dva samostatné, vedľa seba existujúce záväzky s tým, že aj zabezpečovacia zmenka má nespornú a abstraktnú povahu.

Predmetom sporu je nárok zo zmenky, ktorá indosáciou charakter zabezpečovacej zmenky stratila a nadobudla charakter zmenky na platenie. Posudzovanie základného vzťahu by malo význam vtedy, keby odporca ako spotrebiteľ vzniesol voči majiteľovi relevantné námietky týkajúce sa úverovej zmluvy, príp. zmenky alebo ak by namietal, že k indosácii došlo na jeho škodu, čo by však musel v konaní aj preukázať, a to napriek tomu, že v čase uzavretia úverovej zmluvy platila právna úprava, ktorá v § 2 písm. a/ a b/ a v § 4 ods.6 zák.č. 285/2001 Z.z. cit. zák. v platnom znení obsahovala zákaz plniť dlh zmenkou. Veriteľ smel prijať od dlžníka zmenku na zabezpečenie svojho nároku zo spotrebiteľského úveru, len ak šlo o zabezpečovaciu zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia bola maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva vo výške max. 30% istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru.

Za daného stavu, keď dlžník, aj keď v pozícii spotrebiteľa nepreukázal, že nový majiteľ zmenky konal pri jej nadobúdaní vedome na jeho škodu a keď nepodal žiadne námietky vyplývajúce zo záväzkovo-právneho vzťahu, ku ktorému sa zmenka viazala voči majiteľovi zmenky, nie je možné takýto výklad okresného súdu akceptovať. Navrhovateľ v konaní uplatňuje záväzok odporcu, že za zmenku zaplatí sumu, ktorú doplnil do zmenky pôvodný majiteľ, pričom súd posudzoval navrhovateľom uplatnený nárok cez zmluvný záväzok vzniknutý zo spotrebiteľskej zmluvy, a nie ako nárok zo zmenky, ktorá je podľa zákona zmenkového a šekového platnou zmenkou, čo je neprípustné.

Ani vyplnenie zmenkovej sumy do zmenky v rozpore s ust. § 4 ods.6 zák.č. 258/2001 Z.z. in fine, kde zákonodarca uviedol, že ide o zákonné ustanovenie, ktoré platí aj v prípade zmeny majiteľa zmenky alebo postúpenia práv zo zmenky by nemalo za následok neplatnosť zmenky, ale len nárok dlžníka zo zmenky na náhradu škody.

Záväzky zo zmenky, aj keď vznikli z konkrétnych zmluvných záväzkov, sú záväzkami samostatnými. Ak je návrhom uplatnený nárok zo zmenky, o ktorej okresný súd uviedol, že je platnou zmenkou podľa zákona zmenkového a šekového, nie je možné jej platnosť bez ďalšieho posudzovať cez spotrebiteľskú zmluvu a v takomto konaní rozhodovať o záväzkoch zo zmluvy, ani keď je nepochybné, že s danou zmenkou súvisia.

Záver okresného súdu tak v základe vychádzajú z právneho hodnotenia spotrebiteľského vzťahu, posúdenie ktorého nebolo predmetom sporu a je irelevantné aj pre posúdenie platnosti zmenky. Podľa zákona zmenkového a šekového bol súd oprávnený skúmať len to, či zmenka obsahuje všetky náležitosti, ktoré sa musia pre jej platnosť podľa Zákona zmenkového a šekového povinne do nej uviesť, nie však podmienky jej vystavenia a ani jej neprípustnosť.

Rozhodnutím okresného súdu tak nebolo rozhodnuté o zmenkovom nároku, ale o s ním úzko súvisiacom nároku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, pretože to, ako bola zmenka vyplnená, či sa tak stalo v súlade s dohodou o vyplňovacom práve alebo v rozpore s § 4 ods. 6 zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch na jej povahe a platnosti nič nemení. Preto ani nárok uplatnený navrhovateľom nie je nárokom zo spotrebiteľskej zmluvy vzťahu.

Záverom odvolací súd uvádza, že aj keď je v prípade spotrebiteľov potrebné prihliadať na ich špecifické záujmy a postavenie, súčasná právna úprava už dôslednejšie chráni spotrebiteľa tým, že zakazuje používanie zmienek na zabezpečenie spotrebiteľského úveru, čím sa nesporne zabráni zneužívaniu práva podnikateľov poskytujúcich spotrebiteľské úvery spotrebiteľom na ich ujmu.

Zákaz zneužitia práva je jedným zo základných princípov fungovania právneho štátu, napriek tomu právna úprava zmenkového práva je prísne formálna a neumožňuje súdu bez podania námietok dlžníkom prelomiť zásadu uvedenú v § 17 Zákona zmenkového a šekového tak, aby sa mohol súd zaoberať základným záväzkovým vzťahom, ktorý môže mať charakter spotrebiteľského vzťahu.

Odvolací soud nemohl přihlídnout ani nález Ústavního soudu ČR, sp. zn. IV.ÚS 457/2010 ze dne 18.07.2013, na který okresní soud poukázal v odůvodnění svého rozhodnutí, protože se v něm řešila jiná situace, když dlužník ze zmenky podal ve věci námitky proti zmenkovému platobnímu rozkazu, které mohly být podle obsahu charakter kauzálních námítek týkajících se původního majitele zmenky.

Z výše uvedených důvodů dospěl odvolací soud k závěru, že rozhodnutí okresního soudu je potřebné podle § 221 ods.1 písm.f/ a h/ O.s.p. zrušit a věc vrátit okresnímu soudu na další konání.

Okresní soud bude v dalším konání postupovat v zmysle návrhu navrhovatele, kterým si ako indosatár uplatnil právo zo zmenky, pričom v konaní nie je povinný preukazovať existenciu žiadneho záväzkového vzťahu a ani žiadne ďalšie skutočnosti, pretože to Zákon zmenkový a šekový nadobúdateľovi zmenky, ktorý sa nestáva právnym nástupcom pôvodného majiteľa v žiadnom svojom ustanovení neukladá. Okresní soud musí mať na zreteli, že zmenka, ktorá mala nesporné zabezpečovací charakter tak, ako to okresní soud správne zistil, sa v dôsledku indosácie stala zmenkou na platenie, čím zabezpečovací charakter zmenky stratila. Musí tiež vychádzať z toho, že platná zmenka musí obsahovať všetky formálne a aj materiálne požiadavky tak, ako to stanovuje § 75 Zákona zmenkového a šekového, a preto sa musí s tvrdením odporcu ohľadom jeho podpisu na nej vysporiadať.

V prípade, že dlužník v rámci svojej obrany nepodá také námitky, ktoré by odôvodňovali postup súdu podľa § 17 Zákona zmenkového a šekového voči terajšiemu majiteľovi zmenky a nepreukáže, že navrhovateľ konal pri indosácii zmenky na jeho škodu, nie je okresní soud oprávnený bez takýchto námietok ex offa skúmať a vykonávať dokazovanie ohľadom záväzkového vzťahu, aj keď by to bol záväzkový vzťah spotrebiteľský.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je odvolanie prípustné.